

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

Številka: 212-01/16-2/ EPA 1462-VII
Ljubljana, 26. 10. 2016

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 79. seji 19. oktobra 2016 obravnavala Predlog resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2016 do 2022 (v nadaljevanju: predlog resolucije), EPA 1462–VII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s predlogom resolucije.

* * *

Predlog resolucije sta predstavila predstavnika Ministrstva za obrambo in Uprave RS za zaščito in reševanje (v nadaljevanju predlagatelj). Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016-2022 je 3. nacionalni program te vrste. Pripravljena je na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in na podlagi analiz stanja na terenu ter v skladu z EU dokumenti in drugimi mednarodnimi zavezami Slovenije. Viri ogrožanja se bistveno ne spreminjajo (potresi, poplave, požari,...), določeno presenečenje je 2014 povzročila žled, ki jo bo treba zaradi podnebnih sprememb v prihodnje bolj upoštevati. V preteklem obdobju je bilo nekaj večjih nesreč na avtocestah, balonarska nesreča na Ljubljanskem barju, povečuje pa se število nesreč zaradi adrenalinskih in novih športnih panog. Glavni nosilci reševalne službe ostajajo gasilci, pri čemer požari predstavljajo samo manjši del njihove aktivnosti. Druge naloge na področju zaščite in reševanja; kot so reševanja v gorah, jamah, na in v vodi in drugo ostaja vezano na sodelovanje s prostovoljnimi društvi in klubi (gorski reševalci – alpinisti, kinologi, radioamaterji, člani avioklubov, taborniki in skavti,...).

Predlagatelja sta na kratko predstavila analizo opravljenega dela in rezultate. V preteklem obdobju je bila odgovornost za projektno dokumentacijo s področja požarne varnosti v celoti prenesena na projektante, investitorje in gradbene nadzornike. Posodobljeni so bili načrti zaščite in reševanja ob poplavah in pripravljene so bili novi načrti za obvladovanje izbruhov nevarnih živalskih bolezni in nalezljivih bolezni pri ljudeh. Na podlagi upoštevanja

evropskega mehanizma so bili izdelane analize tveganj za različne nesreče. Urejani so bili postopki za ukrepanje pri ekoloških nesrečah na morju, razširila se je mreža za pravočasno odkrivanje nesreč (BOBER), veliko dela je bilo vložena v posodabljanje informacijsko komunikacijskih sistemov, zlasti na nivoju hitrega pozivanja, sprejeta je bila enotna doktrina ukrepanja pri nujni medicinski pomoči ob množičnih nesrečah, končan je bil razvoj enote za hitre reševalne intervencije in posodobljen sistem psihosocialne pomoči reševalcev ob nesrečah. Slovenija je bila na mednarodnem področju vključena v mehanizem civilne zaščite EU in je pomoč ob naravnih nesrečah nudila predvsem na območju JV Evrope. Na področju izobraževanja je bil sprejet nov pravilnik za usposabljanje in izobraževanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v osnovne šole je bil uveden izbirni predmet varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Predlog resolucije za naslednja leta je vsebinsko usmerjen v preventivo, kar narekujejo tudi Strategija Združenih narodov za varnejši svet v 21. stoletju in mehanizmi civilne zaščite EU. Ukrepi so usmerjeni v zmanjševanje tveganj za nesreče. Pripravljati bo treba ocene tveganj in opredeliti zmožnosti obvladovanja različnih tveganj, ker je to povezano s črpanjem kohezijskih sredstev. Brez urejenega sistema ocen tveganj in možnosti ukrepanj država ne bo mogle črpati evropskih sredstev. Slovenija je EU že posredovala prve ocene tveganj, sedaj se jih dopolnjuje s podnebnimi tveganji, letošnje in prihodnje leto bosta usmerjena v pripravo načrtov za obvladovanje tveganj. Vse to bo še bolj pomembno po 2020, ko bo sprejet nov operativni program EU civilne zaščite in bo treba imeti identificirane projekte. Varnostno smo trenutno najbolj ranljivi na železnici, kjer nimamo urejenega systemskega načina reševanja, kar bo treba čim prej urediti. Na področju vaj bo večji poudarek na teoretičnih štabnih vajah in uvedbi sodobnih računalniških načinov usposabljanja. Država želi povečati število zavarovanj za različna tveganja, da bi tako poleg države in lokalnih skupnosti v odpravljanje škod po nesrečah v večji meri vstopile še zavarovalnice. V naslednjem obdobju bo opravljena izgradnja enotnega nacionalnega digitalnega omrežja in zvez. Tipi nesreč na terenu so se v zadnjih letih spremenili, zato bo temu treba prilagoditi sistem izplačil organizacijam, ki sodelujejo v sistemu zaščite in reševanja. Uprava RS za zaščito in reševanje želi poenotiti sistem zbiranja podatkov o stroških intervencij in škod, sedaj ni zakonske podlage za vnaprej opredeljene pogoje za uveljavljanje teh plačil. Sofinanciranje gasilcev in reševalne opreme je treba ohraniti v obsegu kot doslej, saj to zagotavlja dobro opremljenost gasilcev in reševalcev.

* * *

Komisija je opozorila na potrebo po enakomernejši razporeditvi helioportov po Sloveniji, še posebej so izpostavili težave štajerske regije v primeru nesreč in preobremenjenosti avtoceste, kar onemogoča hiter dostop enot za nujno medicinsko pomoč. Zato bi morala biti ena od helikopterskih enot nastanjena tudi v Mariboru. Člani komisije so želeli preveriti načrte države glede regionalne mreže helioportov, ki bi omogočala boljšo dostopnost do nujne medicinske pomoči, hkrati pa bi te enote lahko vključili v reševanje tudi v primeru elementarnih nesreč. Predlagatelj je izpostavil, da so v nacionalnem programu predvidene izgradnje helioportov predvsem na območjih, ki so požarno ogrožena, kot je primer Krasa in da za te primere preverjajo pogoje za prostorsko umestitev in gradnjo helioportov. Glede na novo mrežo urgentnih centrov za nujno medicinsko pomoč, pa naj bi bil nov heliport predviden tudi v Mariboru.

Člani komisije so opozorili na problematiko gradenj na območjih, ki niso varna, ker jih ogrožajo poplave, plazovi in podobno in so se zato zavzeli za ukrepe, ki bodo preprečili možnosti pridobivanja dovoljenj za gradnjo na takšnih problematičnih območjih in bodo s tem zmanjšana tveganja za nesreče in škode. V razpravi pa so opozorili na težave na terenu, ker država s svojimi službami del pri čiščenju strug vodotokov ne opravlja ustrezno in zato vodotoki ob poplavah povzročajo večjo škodo, kot bi jo, če bi bilo upravljanje z vodotoki

ustrezno in pravočasno. Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da so priprave ocen tveganja za različne nesreče in ugotavljanje zmožnosti ukrepanja v primeru nesreč namenjene ravno preprečevanju in zmanjševanju možnosti za tvegane dogodke. Zato bo ocene tveganja za poplave treba upoštevati pri izdelavi prostorskih načrtov lokalnih skupnosti (OPN), lokalnim skupnostim in državi pa bodo pri tem v veliko pomoč digitalne karte območij, ki jih Uprava za reševanje in zaščito skupaj z drugimi službami v državi pripravlja za ocene tveganj pred elementarnimi nesrečami.

Komisijo je zanimalo, kako je s stanjem in vlaganjem v blagovne rezerve države za potrebe zaščite in reševanja (obleka, hrana, oprema za reševanje), glede na nekajletno finančno krizo in pomanjkanje sredstev. Predlagatelj je komisiji pojasnil, da z delom državnih blagovnih rezerv (hrana, nafta) upravlja Zavod RS za blagovne rezerve in gre za rezerve namenjene oskrbi prebivalstva z osnovnimi dobrinami. Drugi del pa so državne rezerve zaščite in reševanja, s katerimi pa gospodari Uprava RS za zaščito in reševanje, in ki v okviru teh rezerv kupuje opremo za različne programe - RKB zaščito, oprema v primeru poplav, oprema za množične nesreče, za izbruhe nalezljivih bolezni. Najpomembnejši del te opreme je oprema za nastanitev, predlagatelj je opozoril, da je bilo v 2015 veliko sredstev vloženih v nakup in opremo za sprejemno registracijske centre za sprejem migrantov. V zadnjih letih so se sredstva za nakupe zmanjševala, tako, da ni bilo mogoče povečevati količin opreme, vendar trenutne državne rezerve za zaščito in reševanje zadostujejo za primere klasičnih nesreč, ki jih je pri nas največ. Glede na manjša sredstva je bilo treba določiti prioritete in prva prioriteta pri nakupu opreme je bila vedno sofinanciranje reševalnih sestavov in s tem zagotavljanje njihove dobre opremljenosti.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik